

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і природокористування
України

Ніжинський агротехнічний інститут

Факультет агротехнологій та економіки

Кафедра агрономії

Галина МАКЕДОН
2022 року

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ступінь освіти	бакалавр
галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	201 «Агрономія»
освітня програма	Агрономія

Ніжин – 2022 рік

Програма атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти спеціальності
201 «Агрономія» освітньої програми «Агрономія»

Розробники:

Андрій СЕМЕНІХІН, к.б.н., доцент кафедри агрономії;
Юрій ЯРОШ, .с.г.н., старший викладач кафедри агрономії;
Олександр БУНЯК, к.с.г.н., старший викладач кафедри агрономії;
Анатолій БОЖЕНКО, к.с.г.н., доцент кафедри агрономії;
Ілля ЦАРУК, асистент кафедри агрономії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри агрономії
Протокол від "20" червня 2022 року № 13

Завідувач кафедри

(підпис)

Андрій СЕМЕНІХІН
(ПІБ)

Схвалено проектною групою освітньої програми Агрономія

Гарант освітньої програми

(підпис)

Андрій СЕМЕНІХІН
(ПІБ)

1. ХАРАКТЕРИСТИКА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзаме́н – це підсумковий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти, які вони повинні продемонструвати для підтвердження набуття ними компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Основною метою навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері агрономії, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації технології виробництва високоякісної екологічно-безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Здобувачі вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія» після закінчення навчання мають володіти наступними основними загальними та спеціальними компетентностями:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК 6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

ФК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ФК 10. Здатність застосовувати методи агрохімічного та мікробіологічного аналізу ґрунтів та науково обґрунтовувати системний підхід у процесах ґрунтоутворення.

ФК 11. Здатність обґрунтовано використовувати методи селекційної роботи у процесах отримання нових гібридів та сортів зернових культур.

Після закінчення навчання здобувачі вищої освіти ОС «Бакалавр» освітньої програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія» мають набути наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН 3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

ПРН 4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН 5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.

ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН 8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН 12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

ПРН 16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

ПРН 17. Оцінювати якісний стан ґрунтів на основі агрохімічних та мікробіологічних методів аналізу.

ПРН 18. Володіти методами селекційної роботи зернових культур.

2. ОПИС ПРОГРАМИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <u>1</u>	Галузь знань – 20 «Аграрні науки та продовольство»	денна та заочна форми навчання
	Спеціальність – 201 «Агрономія»	
Загальна кількість годин: <u>30</u>	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:
		4
		Семестр
		8
		Форма контролю: екзамен

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком освітнього процесу. Атестаційний екзамен відбувається у формі вирішення тестових завдань загальною кількістю 50 питань. Тривалість екзамену становить 2 академічні години.

Розклад роботи екзаменаційної комісії і проведення атестаційного екзамену затверджується директором інституту.

Порядок проведення підсумкової атестації та оскарження результатів здійснюється відповідно до нормативних документів: «Положення про організацію освітнього процесу у ВП НУБіП України «НАТІ», «Положення про екзаменаційні комісії у ВП НУБіП України «НАТІ»» та «Положення про екзамени та заліки у ВП НУБіП України «НАТІ»». Зазначені документи для учасників освітнього процесу представлено у відкритому доступі на офіційному сайті інституту у розділі «Офіційні документи» (<http://nati.org.ua/content/polozhennya>).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Оцінювання результатів складання атестаційного екзамену здійснюється за 100–бальною шкалою та національною шкалою:

- 90-100 балів – «відмінно» – високий рівень компетентності;
- 84-89 балів – «добре» – достатній рівень компетентності;
- 64–74 балів – «задовільно» – рівень компетентності відповідає мінімальним критеріям;
- менше 60 балів – «незадовільно».

Оцінки з атестаційного екзамену виставляє кожен член екзаменаційної комісії (ЕК). Рішення ЕК про оцінку знань, виявлених при складанні атестаційного екзамену, про присудження здобувачу відповідного ступеня вищої освіти та видання йому документа про освіту приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови комісії є вирішальним. Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не допускається.

Спірні питання щодо оцінок, одержаних здобувачами під час атестації, вирішуються екзаменаційною комісією щодо атестації осіб, які здобувають освітній ступінь бакалавра.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

№ з/п	Назва теми
1	Багатоїдні шкідники
2	Біологічні особливості бур'янів та їх агробіологічна класифікація
3	Біологічні особливості та технологія вирощування гороху
4	Біологічні особливості та технологія вирощування гречки
5	Біологічні особливості та технологія вирощування жита озимого
6	Біологічні особливості та технологія вирощування квасолі
7	Біологічні особливості та технологія вирощування кормових бобів
8	Біологічні особливості та технологія вирощування кукурудзи
9	Біологічні особливості та технологія вирощування люпину
10	Біологічні особливості та технологія вирощування нуту
11	Біологічні особливості та технологія вирощування пшениці озимої
12	Біологічні особливості та технологія вирощування сої
13	Біологічні особливості та технологія вирощування тритикале
14	Біологічні особливості та технологія вирощування ячменю ярого
15	Будова, анатомія і фізіологія, розмноження і розвиток шкідників
16	Водний режим ґрунту та шляхи його регулювання
17	Захист ґрунтів від ерозії та дефляції
18	Заходи, способи і системи обробітку ґрунту
19	Збудники хвороб рослин
20	Землеробство як наука та галузь с/г виробництва
21	Класифікація сівозмін, їх орієнтовні схеми
22	Комплексна (інтегрована) система заходів боротьби з бур'янами
23	Компоненти хімічного складу їх роль у збереженості продукції рослинництва
24	Наукові основи механічного обробітку ґрунту
25	Наукові основи чергування культур в сівозміні
26	Неінфекційні хвороби рослин
27	Об'єктивні закони землеробства
28	Основи цукробурякового виробництва
29	Переробка зерна на борошно, крупи та олію
30	Повітряний режим ґрунту та шляхи його регулювання
31	Поживний режим ґрунту та шляхи його регулювання
32	Поняття про системи землеробства та їх історичний розвиток
33	Режими і способи зберігання зернових мас
34	Родючість і окультуреність ґрунту – основа високого врожаю
35	Світловий режим ґрунту та шляхи його регулювання
36	Систематика й класифікація шкідників
37	Сівозмінна та її агротехнічна основа

38	Технологія зберігання овочевої продукції
39	Технологія зберігання плодів
40	Технологія переробки плодів і овочів
41	Фактори та умови життя рослин
42	Характеристика зернових мас як об'єкта зберігання
43	Хвороби рослин: симптоми, класифікація
44	Хвороби та шкідники буряків і картоплі
45	Хвороби та шкідники зернових культур
46	Хвороби та шкідники льону та хмелю
47	Хвороби та шкідники овочевих і баштанних культур
48	Хвороби та шкідники овочевих культур у закритому ґрунті
49	Хвороби та шкідники однорічних зернобобових культур і багаторічних бобових трав
50	Хвороби та шкідники плодових культур
51	Хвороби та шкідники рослин урбоценозів
52	Хвороби та шкідники фітопродукції при зберіганні
53	Хвороби та шкідники ягідних культур і винограду
54	Якість продукції рослинництва і методи її дослідження

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гербологічний атлас-довідник України / І. А. Шувар та ін. Вінниця: ТОВ «Нива ЛТД», 2020. 388 с.
2. Гудзь В. П., Примак І. Д., Будьоний Ю. В., Танчик С. П. Землеробство: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 464 с.
3. Гудзь В. П., Шувар І. А., Данік В. В. Ущільнені посіви для сталих агроценозів в Україні : навч. посіб. Вінниця : ТОВ „Нілан ЛТД”, 2014. 256 с.
4. Гудзь В. П., Шувар І. А. Наукові аспекти систем землеробства : навч. посіб. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. 330 с.
5. Довідник із захисту рослин / Л. І. Бублик, Г. І. Васечко, В. П. Васильєв та ін.; за ред. М. П. Лісового. Київ : Урожай, 1999. 744 с.
6. Загальне землеробство : підручник / Єщенко В. О. та ін.; за ред. В. О. Єщенка. Київ : Вища освіта. 2004. 336 с.
7. Захист злакових і бобових культур від шкідників, хвороб і бур'янів / М. О. Білик, М. Д. Евтушенко, Марютін Ф. М. та ін. Харків : Еспада, 2005. 670 с.
8. Захист хмелю від шкідників, хвороб та бур'янів / В. М. Венгер, О. М. Лапа, В. Г. Романчук та ін. К.: ТОВ «Компанія Юнівест Маркетинг», 2004. 90 с.
9. Зінченко О. І, Алексеева О. С., Приходько П. М. Біологічне рослинництво : навч. посібник. Київ, 1996. 236 с.
10. Зінченко О. І. Рослинництво : підручник. Вид. 3-є, допов. і перероб. Умань, 2016. 612 с.
11. Іваненко Ф. В. Технологія зберігання та переробки сільськогосподарської продукції: навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Ф. В. Іваненко, В. М. Сінченко. Київ : КНЕУ, 2005. 221 с.
12. Інтегрований захист плодкових культур: Навчальний посібник / Ю. П. Яновський, І. С. Кравець, І. В. Крикунов та ін. АК.: Фенікс, 2015. 648.
13. Каленська С. М., Дмитришак М. Я., Демидась І. І. Рослинництво з основами кормовиробництва. Вінниця : Нілан ЛТД, 2013. 650 с.
14. Каленська С. М., Шевчук О. Я., Дмитришак М. Я. Рослинництво: підручник / за ред. О. Я. Шевчука. К : НАУ, 2005. 502 с.
15. Кравченко М. С., Злобін Ю. А., Царенко О. М. Землеробство : навч. посіб. Київ : Урожай, 2002. 496 с.
16. Лихочвор В. В. Технології вирощування сільськогосподарських культур. 2-е вид., випр. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 808 с.
17. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф. Рослинництво : Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів : Українські технології, 2006. 730 с.
18. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф., Іващук П. В. Зерновиробництво. Львів : Українські технології, 2008. 624 с.
19. Марков І. Л., Башта О. В., Гентош Д. Т., Дерменко О. П., Піковський М. Й. Сільськогосподарська фітопатологія : підручник. К., 2017. 476 с.

20. Марютін Ф. М. Фітопатологія : навчальний посібник / за ред. Ф. М. Марютіна. Харків : Еспада, 2008. 552 с.
21. Методики випробування і застосування пестицидів / За ред. С. О. Трибеля. Київ : Світ, 2001. 448 с.
22. Назаренко І. І., Смага І. С., Польшина С. М., Черлінка В. Р. Землеробство та меліорація : підручник / За ред. І. І. Назаренка. Чернівці: Книги-XXI, 2006. 543 с.
23. Найченко В. М. Технологія зберігання і переробки плодів та овочів : навчальний посібник / В. М. Найченко, І. Л. Заморська. Умань : Видавець «Сочінський», 2010. 328 с.
24. Обробіток ґрунту в адаптивно-ландшафтних системах землеробства: навч. Посібник / І. А. Шувар та ін.; за ред. І. А. Шуvara. Львів : НВФ „Українські технології”, 2011. 384 с.
25. Осокіна Н. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва : підручник / Н. М. Осокіна, Г. С. Гайдай. Умань, 2005. 614 с.
26. Подпрядов Г. І. Технологія обробки, переробки зерна та виготовлення хлібо-пекарської продукції: підручник / Г. І. Подпряттов, І. В. Рожко, Л. Ф. Скалецька. Київ : Аграрна освіта, 2014. 393 с.
27. Подпряттов Г. І. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Практикум: навч. посібник / Г. І. Подпряттов, Л. Ф. Скалецька, А. М. Сеньков. Київ : Вища освіта, 2004. 272 с.
28. Практикум із землеробства : навч. посіб. / Кравченко М. С., та ін.; за ред. М. С. Кравченка і З. М. Томашівського. Київ : Мета, 2003. 320 с.
29. Пузік Л. М., Гордієнко І. М. Технологія зберігання плодів, овочів та винограду : навч. посібник. Харків : Майдан, 2011. 336 с.
30. Пузік Л. М., Довгаль М. М. Технологія зберігання та переробки картоплі, овочів і фруктів : лабораторний практикум. Харків : Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. 2007. 198 с.
31. Рослинництво : підручник / В. Т. Влох, С. В. Дубновецький, Г. С. Кияк, Д. М. Оничук; за ред. В. Г. Влоха. Київ : Вища школа, 2005. 382 с.
32. Рослинництво : практикум / О. І. Зінченко, А. В. Коротеєв, С. М. Каленська, В. Ф. Петриченко та ін. ; за ред. О. І. Зінченка. Вінниця: Нова книга, 2008. 536 с.
33. Рослинництво: лабораторно-практичні заняття: навч. посіб. / Д. М. Алімов, М. А. Білоножка, М. А. Бобро та ін.; за ред. М. А. Бобро. Київ: Урожай, 2001. 392 с.
34. Сільськогосподарська ентомологія: Підручник / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало, І. М. Бобось та ін. К.: Арістей, 2007. 520.
35. Українсько-російсько-англійський тлумачний словник із загального землеробства / В. П. Гудзь та ін.; за ред. В. П. Гудзя, С. М. Каленської, В. А. Величка, Л. А. Пилипенка. Київ : Аграрна наука, 2017. 392 с.
36. Федоренко В. П., Покозій Й. Т, Круть М. В. Ентомологія. К.: Фенікс, 2013. 344 с.

37. Фурсова Г. К., Фурсов Д. І., Сергеев В. В. Рослинництво : Лабораторно-практичні заняття, Зернові культури. Ч. 1 : навч. посіб. Харків. : Ексклюзив, 2004. 380 с.

39. Чернілевський М. С., Білявський Ю.А.. Система обробітку ґрунтів в умовах Полісся і північного Лісостепу України : навч. посіб. Житомир, 2007. 157 с.

40. Шувар І. А. Гербологія: термінологічний словник-довідник. Львів: ПП «Арал», 2007. 180 с.

41. Шувар І. А. Екологічні основи зниження забур'яненості агрофітоценозів : навч. посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2008. 496 с.

42. Шувар І. А., Гудзь В. П., Шувар А. І. Особливо небезпечні рослини України : навч. посіб. / За ред. І. А. Шувара. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 192 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»; Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525–8104) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

2. Репозитарій ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» (наукові статті, автореферати дисертацій, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).